DOI: https://doi.org/10.53486/sstc2026.v2.91
CZU: [336.717.13:004.78]:061.1EU

THE ROLE OF THE SEPA IN EUROPEAN DIGITALIZATION AND FINANCIAL INTEGRATION AND IMPACT ON THE SUSTAINABILITY OF THE FINANCIAL SYSTEM

ROLUL SEPA ÎN DIGITALIZAREA ȘI INTEGRAREA FINANCIARĂ EUROPEANĂ ȘI IMPACTUL ASUPRA SUSTENABILITĂȚII SISTEMULUI FINANCIAR

PAPUC Livia, elevă, program de formare profesională: Finanțe și Bănci
Colegiul Național de Comerț al ASEM
18 Pentru Rareș, MD-2005, Republica Moldova
Tel: +37362070449;
email autor: livia.papuc208@gmail.com

***Abstract**: This article analyzes the digital transformations in the financial sector, which have accelerated economic integration at European level and influenced the way international payments and transfers are made. In this context, the Single Euro Payments Area (SEPA) is a key initiative of the European Union, designed to simplify and harmonize electronic payments in euros. The paper highlights the role of SEPA in strengthening financial integration, analyzing the impact on operational efficiency, cost reduction, and the elimination of barriers between markets. The effects on transparency, financial inclusion, and sustainability of the financial system, as well as the impact on foreign trade, are also examined. In the case of the Republic of Moldova, SEPA accession has contributed to improving the conditions for conducting commercial transactions and increasing the competitiveness of economic agents, highlighting the role of this system in facilitating European economic integration.*
***Keywords:** financial digitalization, European financial integration, SEPA, electronic payments, financial sustainability, international transfers.*
JEL CLASSIFICATION: F36, G21, G28, O33, E42

INTRODUCERE

În ultimii ani, digitalizarea a transformat profund sectorul financiar, influențând modul în care sunt realizate plățile și transferurile de bani la nivel internațional. Creșterea utilizării serviciilor bancare online și dezvoltarea tehnologiilor financiare au impus necesitatea unor sisteme eficiente, rapide și sigure de procesare a tranzacțiilor. În acest context, SEPA (Single Euro Payments Area – Zona Unică de Plăți în Euro) este un sistem european care permite efectuarea plăților în euro între țările membre la aceleași condiții ca plățile naționale, eliminând barierele dintre tranzacțiile interne și cele transfrontaliere. Datorită Zonei Unice de Plăți în Euro (SEPA), clienții pot efectua plăți în euro fără numerar oriunde în Uniunea Europeană, și către o serie de țări din afara UE – într-un mod rapid, sigur și eficient, la fel ca în propria țară.(Banca Centrală Europeană, 2025)

Importanța studiului constă în evidențierea rolului sistemului SEPA în digitalizarea și integrarea financiară europeană, prin eficientizarea plăților, reducerea costurilor și eliminarea barierelor dintre piețe. De asemenea, este analizat impactul asupra comerțului extern și asupra competitivității agenților economici, în special în cazul Republicii Moldova.

Obiectivele studiului vizează analiza influenței SEPA asupra eficienței plăților transfrontaliere, evaluarea procesului de digitalizare și identificarea avantajelor generate pentru integrarea economică și dezvoltarea sustenabilă a sistemului financiar.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Conceptul și structura sistemului SEPA. SEPA (Single Euro Payments Area) este spațiul în care întreprinderile și persoanele fizice pot efectua și primi plăți în euro, fie între granițele naționale, fie în interiorul acestora, în aceleași condiții de bază, drepturi și obligații, indiferent de locație. Scopul este de a promova piața unică europeană a tranzacțiilor de plată.

Aria în care sunt disponibile schemele de plată EPC SEPA (pentru transferuri de credit și debitări directe în euro) este mai largă decât Uniunea Europeană. Aria geografică de aplicare a schemelor SEPA acoperă în prezent 41 de țări și teritorii: cele 27 de state membre ale UE plus Regatul Unit, Islanda, Norvegia, Liechtenstein, Elveția, Monaco, San Marino, Andorra, Statul Cetății Vaticanului, Muntenegru, Albania, Macedonia de Nord, Moldova și Serbia.(ARB, 2013)

Schemele de plată SEPA includ transferuri de credit SEPA (SCT), debitări directe SEPA (SDD) și plăți instant SEPA (SCT Inst), permițând transferuri aproape instantanee. Transferurile de credit permit mutarea fondurilor între conturi bancare într-un mod rapid și standardizat, în timp ce debitările directe sunt utilizate pentru plăți recurente, precum facturile sau abonamentele. Aceste instrumente contribuie la eficientizarea proceselor financiare.

Rolul SEPA în eficientizarea și digitalizarea plăților transfrontaliere. Proiectul SEPA a fost inițiat cu obiectivul clar de a eficientiza tranzacțiile financiare transfrontaliere. SEPA garantează că plățile în euro sunt procesate într-un timp predictibil, fără deduceri din suma transferată. Procedura SEPA se bazează pe utilizarea codului IBAN (International Bank Account Number), care asigură identificarea standardizată a conturilor bancare.

Pentru atingerea acestor obiective, sunt utilizate și standarde tehnice moderne, precum EBICS (Electronic Banking Internet Communication Standard), care facilitează schimbul securizat și automatizat de date între companii și instituțiile bancare, contribuind astfel la eficientizarea și digitalizarea plăților în cadrul SEPA. Cu ajutorul SEPA, plătești un comision fix, mai avantajos decât la transferurile internaționale tradiționale.(Sachin Sawashe,2021)

În vederea analizei eficienței și accesibilității sistemului SEPA, sunt prezentate mai jos costurile asociate transferurilor pentru diferite categorii de utilizatori:

Tabelul 1. Comisioane clienți persoane fizice (euro)

Suma transferată (EUR)	Comision (EUR)	Mențiuni
0 – 1 000	3	standard
1 001 – 10 000	5	standard
peste 10 000	8	standard

Sursă: Elaborat de către autor in baza paginii oficiale MAIB (MAIB, 2025)

Nivelul comisioanelor prezentat evidențiază caracterul accesibil al transferurilor SEPA pentru persoanele fizice, contribuind la stimularea utilizării plăților fără numerar. Structura tarifară progresivă, dar menținută în limite reduse, reflectă un echilibru între cost și eficiență, încurajând transferurile frecvente și de valori diferite. În același timp, predictibilitatea acestor costuri reduce incertitudinea utilizatorilor și sporește încrederea în sistemele de plăți electronice, aspect esențial în contextul digitalizării financiare.

Tabelul 2. Comisioane clienți persoane juridice (euro)

Tip pachet	Număr plăți incluse	Tarif per plată SEPA
Start	1 plată	3.50 €
Forte	2 plăți	3.50 €
Pro	5 plăți	3.50 €
Extra	toate plățile	3.50 €
Fără pachet business		10 € / plată

Sursă: Elaborat de către autor in baza paginii oficiale MAIB (MAIB, 2025)

Tabelele evidențiază nivelul redus al comisioanelor pentru transferurile SEPA, acestea variind între 3 euro pentru sume de până la 1.000 euro, 5 euro pentru intervalul 1.001–10.000 euro și 8 euro pentru sume ce depășesc 10.000 euro. (MAIB, 2025) Se observă că, indiferent de valoarea tranzacției, costurile rămân relativ scăzute și predictibile. Comparativ cu plățile internaționale tradiționale, unde comisioanele pot depăși frecvent 15–20 euro per transfer, aceste valori demonstrează eficiența sistemului SEPA.

Analiza structurii tarifare aplicabile persoanelor juridice relevă o orientare clară către eficientizarea costurilor operaționale și stimularea utilizării serviciilor bancare digitale. Pachetele propuse reflectă o strategie de fidelizare a clienților business, oferind condiții avantajoase pentru utilizatorii frecvenți de plăți SEPA, în timp ce costul standard aplicat în absența unui pachet evidențiază importanța integrării în soluții financiare structurate.

Reducerea costurilor este posibilă datorită automatizării proceselor prin mecanisme de tip STP (Straight Through Processing) și utilizării infrastructurii digitale moderne. În acest context, standarde tehnice precum EBICS (Electronic Banking Internet Communication Standard) facilitează schimbul securizat și automatizat de date între companii și instituțiile bancare, contribuind la procesarea rapidă și eficientă a plăților transfrontaliere. În contextul digitalizării, aceste instrumente tarifare sunt complementare infrastructurii tehnologice SEPA, permițând integrarea automată a plăților în sistemele contabile ale companiilor și reducerea intervenției manuale. Astfel, se creează premisele creșterii eficienței operaționale, ale reducerii erorilor și ale accelerării circuitului financiar, elemente esențiale pentru competitivitatea întreprinderilor pe piața europeană.

Analiza comerțului extern al Republicii Moldova în ultimii 5 ani și rolul SEPA în eficientizarea acestuia. Politica comercială a Republicii Moldova are drept scop promovarea relațiilor economice externe, în special prin impulsionarea exporturilor, protejarea economiei naționale de concurența străină, prin reglementarea și monitorizarea importului, precum și menținerea echilibrului balanței comerciale. Astfel, din 26 iulie 2001, Republica Moldova este membru cu puteri depline al Organizației Mondiale a Comerțului, care militează pentru liberalizarea comerțului cu bunuri și servicii, prin desființarea barierelor și elaborarea de noi reguli în domeniile aferente comerțului.

Pentru a evidenția evoluția exporturilor de mărfuri ale Republicii Moldova, este prezentată în continuare dinamica lunară a acestora în perioada analizată:

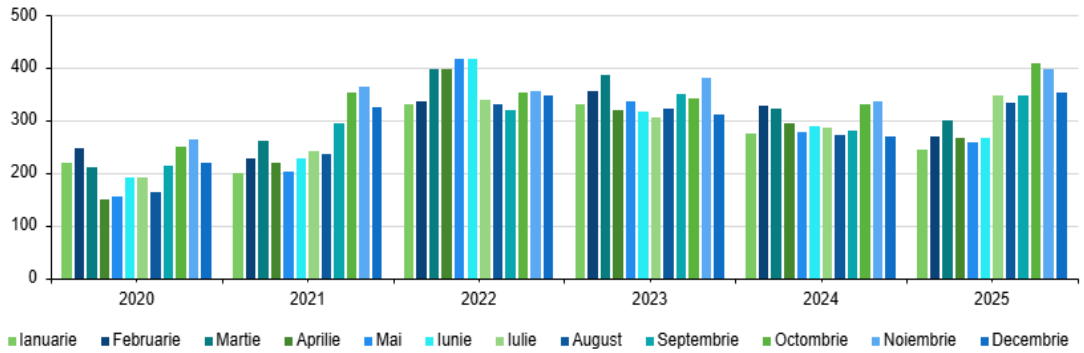

Figura 1. Evoluția lunară a exporturilor de mărfuri, în anii 2020-2025 (milioane dolari SUA)
Sursă: Elaborat de către autor in baza informațiilor Biroului Național de Statistică (BNS, 2025)

Analiza evoluției exporturilor de mărfuri în perioada 2020–2025 evidențiază o creștere semnificativă de la aproximativ 2467 mil. USD în 2020 la un vârf de circa 4332 mil. USD în 2022, urmată de o scădere la aproximativ 4048 mil. USD în 2023 și 3555 mil. USD în 2024(BNS, 2025).Această evoluție indică o diminuare a nivelului comerțului extern în perioada premergătoare aderării la SEPA. În anul 2025, exporturile înregistrează o revenire, atingând aproximativ 3782 mil.

USD, ceea ce reprezintă o creștere de circa 6,4% față de 2024. Analiza lunară arată diferențe clare între perioade: în intervalul ianuarie–septembrie 2025, media lunară este de aproximativ 292 mil. USD, în timp ce în octombrie–decembrie aceasta crește la circa 386 mil. USD. Comparativ, media trimestrului IV din 2024 a fost de aproximativ 312 mil. USD, iar în 2023 de circa 344 mil. USD.

Această creștere semnificativă în ultimele luni ale anului 2025 coincide cu operaționalizarea sistemului SEPA (6 octombrie 2025), când exporturile ating un maxim de peste 409 mil. USD în octombrie. Prin comparație cu anii anteriori, nivelul exporturilor din trimestrul IV 2025 este superior atât anului 2024, cât și 2023, apropiindu-se de valorile maxime din 2022.

Prin urmare, datele sugerează că aderarea la SEPA a contribuit la îmbunătățirea nivelului comerțului extern, favorizând o creștere a exporturilor în a doua parte a anului 2025, pe fondul reducerii costurilor și accelerării tranzacțiilor internaționale.

Rolul standardului ISO 20022 în digitalizarea plăților SEPA. Standardul ISO 20022 reprezintă un element esențial în modernizarea infrastructurii de plăți, fiind utilizat în cadrul SEPA pentru a asigura un schimb de date standardizat și eficient între instituțiile financiare. Acesta contribuie la creșterea transparenței și la automatizarea proceselor de plată.

Tabelul 3. Compararea standardului ISO 20022 cu sisteme tradiționale de plată

Caracteristică	Sistem tradițional	ISO 20022
Format date	Limitat	Extins
Nivel detalii	Redus	Ridicat
Automatizare	Parțială	Completă
Compatibilitate UE	Scăzută	Ridicată

Sursa: Elaborat de către autor în baza informației de pe European Payments Council

Tabelul evidențiază avantajele standardului ISO 20022 în comparație cu sistemele tradiționale, în special în ceea ce privește volumul și calitatea informațiilor transmise. Utilizarea acestui standard permite o procesare mai rapidă și mai eficientă a plăților, reducând erorile și facilitând integrarea sistemelor financiare la nivel european.

CONCLUZII / RECOMANDĂRI

Spațiul SEPA se conturează ca un pilon esențial al integrării financiare europene, având un rol determinant în modernizarea infrastructurii de plăți și în accelerarea proceselor de digitalizare. Prin standardizarea instrumentelor de plată, diminuarea costurilor tranzacționale și creșterea vitezei de procesare, SEPA contribuie la configurarea unui mediu financiar eficient, transparent și competitiv, adaptat cerințelor economiei digitale.

Impactul acestui sistem depășește dimensiunea tehnologică, exercitând influențe directe asupra dinamicii relațiilor economice internaționale. În cazul Republicii Moldova, aderarea la SEPA reprezintă un pas strategic în direcția integrării economice europene, facilitând accesul agenților economici la piețele externe și îmbunătățind semnificativ condițiile de desfășurare a comerțului internațional. Evoluțiile înregistrate în anul 2025, în special creșterea exporturilor în ultimele luni, sugerează existența unei corelații favorabile între eficientizarea plăților și intensificarea fluxurilor comerciale.

Totodată, implementarea standardelor moderne, precum ISO 20022, alături de extinderea plăților instant, contribuie la sporirea transparenței, securității și interoperabilității sistemelor financiare. Aceste transformări susțin atât integrarea piețelor financiare, cât și consolidarea rezilienței sistemului în fața riscurilor și provocărilor globale.

Pe termen lung, valorificarea deplină a beneficiilor oferite de SEPA presupune continuarea reformelor structurale, intensificarea proceselor de digitalizare a serviciilor bancare și alinierea cadrului instituțional la standardele europene. În acest context, SEPA nu mai poate fi privit doar ca un mecanism tehnic de procesare a plăților, ci ca un instrument strategic care susține dezvoltarea

sustenabilă, creșterea competitivității economice și convergența financiară a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană.

REFERINȚE

1. Asociația Română a Băncilor(ARB), 2013-SEPA-Obiective, componente, implicatii.Diasponibil la: https://www.arb.ro/sepa-obiective-componente-implicatii/
2. Biroul Național de Statistică, 2025. Comerțul internațional cu mărfuri al RM. Disponibil: https://statistica.gov.md/ro/comertul-international-cu-marfuri-al-republicii-moldova-in-luna-noiembrie-2025-9539_62263.html
3. Banca Centrală Europeană,2025- Single Euro Payments Area (SEPA)Disponibil:https://www.ecb.europa.eu/paym/retail/sepa/html/index.ro.html
4. MAIB-Transferuri internaționale SEPA. Disponibil la: https://www.maib.md/ro/transfer-international-sepa
5. Sachin Sawashe,2021-EBICS,Standardul de comunicare prin internet pentru servicii bancare electronice. Disponibil: https://medium.com/@sachin.sawashe/sepa-single-euro-payment-area-e392c22af84b

Coordonator științific: POPOVICI Lia, profesoară discipline economice, grad didactic superior
Colegiul Național de Comerț al ASEM,
18 Pentru Rareș, MD-2005, Republica Moldova,
Tel: +37360228581; Email: liyapopovici@gmail.com